



UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Historia Scholastica Magistri Petri comestoris sacre
scripture seriem breuem nimis [et] obscuram elucidans**

Petrus <Comestor>

Argentine, 1503

VD16 P 1829

Quintum incidens ca. lxxvj.

urn:nbn:de:hbz:466:1-30892

Libri Genesis

bi oblatum. Et urbem primam etiam honoran-
dam decreuit, vocas ea Bethel, id est, domus
dei, vel secundum Iosephum hostiam dei. Prius enim ierobo-
am ierusalem, qui ea condiderat, vocabatur. Post
lusa ad eam, vel amygdal. quia cum primo ibi
fundamenta iaceret, radix amygdalina inuen-
ta est. Vel forte copia huius generis arborum
ibi est.

De duabus vxoribus Jacob
Capitulum, LXXXIII.

Recedensque in

P mesopotamiam longo tempore puenit in
aram, et venit ad puteum in agro
opertum lapide grandi, iuxta quem tres greges
accubabant. Cumque discessisset pastoribus ut ada-
rent greges, et ad pastum reducerent accepit mo-
ris ibi esse, non amoueri lapidem donec omnes
greges puenirent, nec licere greges particulam
adaquare. Cumque cuncta percontaret de laban,
ualet inquit pastores. Et ecce Rachel filia eius
cum grege suo venit. Quae cum aduenisset amo-
nit iacob lapidem ab ore putei. Patet quod non so-
lus iacob, et adaquauit greges eius, et in-
dicans se consobrini eius, osculari est ea. Quae
nunciavit hoc patri. Qui occurrens dixit Jaco-
b in domum suam, et audita causa fugere, dixit
ei, Deus meus et caro mea es, et ideo secure
latebis apud me. Tandem curam gregis cum habe-
re decreuit. Post mensem vero Jacob dedit
optionem mercedis pro fuitio pastoralis. Habe-
bat autem laban filias duas, illam lippis oculis
et Rachel venusto aspectu. Quam diligens Jaco-
b ait, Seruiam tibi septem annis pro Rachel.
Seruiuit ergo pro Rachel septem annis et videbatur
ei pauci dies pro amoris magnitudine. Hec di-
ctum est parum, quia desideratum animo ipsa velo-
citas tarda est, sed dictum est pauci, quia vide-
batur ei rem tam amabilem paucis emisisse. Longo
enim pluribus annis seruiuisset pro ea priusquam
ea careret. Vel dies vocat laborum dies, quia vi-
debat ei paruum quod laborum leuigabat amor.
Copleto septimo anno fecit laban nuptias
genero suo. Vespere autem facto subintroducta
illam, dedit filiae ancillam nomine zelpham. Jacob
vero ut dicit Iosephus pro ebrietate et nocte
licet permixtus die facto apud laban de iniusticia
quaerebat. Qui danda necessitate venias
postulauit moris ibi esse asserens, maiores an-
te tradidit ad nuptias. Post alios autem septem
annos sedatur ei Rachel laudauit, causas pro

telati temporis dicens se non libenter filiam ad chana-
neos misisset, cum etiam de sorore penitentiam age-
ret quod ea illuc direxisset. Hieronymus vero dicit
cit errasse illos qui dixerunt post septem annos
alios Rachel Jacob tradidit, sed post septem di-
es coniugiorum quos quasi prurbari superinducta
alia sponsa fas non erat. Quibus finitibus Jacob
optatis potius nuptiis, amore sequentis prioris
pretulit, seruies pro Rachel alios septem annis.

De quattuor filiis Ise, et de filiis ancillarum
Capitulum, LXXXV.

Dominus autem

D aperuit vuluam Ise sorore sterili da-
ta ut amore viri fecunditate prosequeretur.
Que peperit filium, et ait Vidit dominus humi-
litate mea, et visitationem erga virum meum, et ideo vo-
cauit filium ruben, et visitationis filium. Rursum pe-
perit filium alium et ait Audiuit me dominus habere
preemptum, et ideo dicitur est symeon, et auditio.
Peperit autem tertium et ait Copulabitur mihi vir
meus, quia addidit ei filios, et ob hoc dicitur est
leui, et additio vel firmator societatis secundum Iose-
phum. Peperit quoque quartum et ait, Vado con-
fitebor domino, et ob hoc dicitur est iudas, et profes-
sio. Essauitque parere, proinde Rachel inuis-
dit sorori, et ait ad Jacob, Da mihi liberos
alioquin moriar. Qui ait, Numquid ego sum
deus. Et illa Si non deus me saluaret de ancilla mea
Et dedit ei balam in coniugium, non in vxorem, sed
ut ei iungeretur. Peperit bala filium, et dixit Rachel,
Iudicauit me dominus, et equauit me sorori, et ob
hoc dicitur est puer dan, et iudicium. Peperit et
alium, et ait Rachel Comparata sum sorori et in-
ualui, et ob hoc dicitur est puer neptalim, et com-
paratio vel dilatio. Lia quoque tradidit viro
zelpham que peperit filium. Et ait lia, felicitas,
Et dicitur est puer gad, id est, felicitas. Peperit
quoque etiam et alium. Et ait lia, Beata me dicent
omnes mulieres, et dicitur est puer aser, id est
beatus.

Quintum incidens Capitulum, LXXXVI.

Is temporibus

I factum est visum particulare in acha-
ia sub regem, quod urbs que voca-
batur acta in nouas culcusim noiauit. Tunc etiam
apud lacum triconide visus apparuit, quam gre-
ci minerua dixerunt. Hec plures artes adiu-
nit, maxime lanificium. Eadem dicitur est pallas, a
pallane insula thracie in qua nutrita est, vel a

pallante gligāte quē interfecit Tradit autē eū
p dānuū illud insule ciclades longo tpe ob
umbrate fuissent, a quibz rarefcentibz pma in
ter eos delos sole illuminata est, 7 ideo delos
dicta, qd sonat manifestū

De reliquis filiis lie et ortu ioseph,

Caplm. LXXXVII.

Liben tempore

messis triticee, xl' iā collectis hoz
deis. **U**l forte tres collectōes a me
fēdo, i. colligēdo mēses dicūt, mēsis pmo
rū q pma, mēsis triticea q scda, mēsis vide
mīaz q tertia. Hoc in q tpe ab agro regress^o
rubē, tulit mādragoras et dedit mīi sue, Lu
tus esū desiderās rachel dixit lie, Da mibi d
mādragoris filij tui. Opinār ei qdā h gen^o
pomi i escā sumptū sterilitē fecūditatē para
re, qd augustin^o falsū eē dicit Cū em mādra
gorā vidisset, occasiō e h^o lectiōis naturā e^o
oem et vim diligēter asserit se pseruatū, 7 nī
hil tale reppisse i ea, Et ait līa Paz, ne tibi vl
det q abstuleris mibi virū meū, nisi 7 mān
dragoras sim ul tuleris, Rachel fororis frā
mīrigās ait, Dormiat hac nocte tecū p man
dragoris filij, et occurrit līa iacob redēūt d
agro q eū mercede pduxisset significās, Et
cepit nocte illa 7 pepit qntū filiū, 7 ait De^o
dedit mibi mercedē, qz dedit ācillā viro meo,
7 iō vocavit puez isachar, qd sonat merces,
Isachar ei merces, Pro eo estā sic vocavit eū
qz mādragoris emerat vīri introitū Rursūz
līa cepit sextūz filiū, 7 pepit et ait, Decum
habitabit marit^o me^o qz genuit ei sex liberos
7 ob h vocavit puez zabulō, i. habitaculūz
In libro tū noīm hebreoz, violēter flux^o no
ctis interpretat Post quē pepit fillā noie dīnā
Recordat^o est autē dñs rachelis, 7 apuit vul
uā ei^o que pepit filiū dīcēs Adat mibi dñs
filium alterū Et ob hoc dicit^o est puer ioseph
id est augmentum.

De diversicoloribz vīrgis et fetibz,

Ca. LXXXVIII

Initis ergo an

f
nis, tūq, seruitij pyroribz, iacob di
xit socero suo, Da mibi vxores 7 li
beros meos, vt reuertar ad terrā meā Et ait
labā Inuentā grāz in p̄spectu tuo, vt adhuc
fuitas mibi, vj, ānis, 7 p̄stīue mercedē quā
dem tibi, Scio em qz ppter te bñdixit mibi

de^o, Et ait iacob Iustū est vt allqñ pulcēā
domul mee, Si feceris qd postulo, adhuc pa
scā pecora tua, Sepa greges vartos 7 spar
so vellere, et trade i mān filioz tuoz, vnico
lores p̄o trade mibi, et qd ex vnicoloribz va
riū natū fuerit sit merces mea 7 qd vnico
loris tū respōdebit qmibi cras iusticia mea
id ē i futuro, qd, Tccū facit natura, vt alba
ex alb, nīg ex nīgr nascāt, mecū iusticia mea
dū de^o p labore meo qd iustū tibi vidbit red
det mibi 7 naturā Gratū h habuerat labā, 7
separuit oēs diuersicolorz, 7 ddit filiis suis in
custodiā, Vnicolorēs tradidit iacob, 7 sepa
uit iter trū dīez inter iacob 7 filios suos, ne
q̄s ex vicinitate pecoz nascerēt dol^o, Et ita
planū h dicitū ē, nisi qz in textu legit, qz laban
vnicolorē gregē tradidit in manu filioz su
ozū, i. iacob, qd videt hūc ei qd dicitū^o p̄o
dicit eū tradidisse i manu filioz suo, i. nepoz
tū suo, filioz, i. iacob, qz sub p̄e opiltiones
erāt Vcl p anticipatiōē dicitū est, i. vnico
rē gregē p̄ natū sub custodia iacob dedit fi
lijs suis cū diuersicolore p̄o dato Hierony
mus qz dicit, vsqz ad tps suū locū hūc p̄fusi
fuisse iacob autē nouā nature strophā, i. con
uersionē p̄metat^o, 7 naturā arte naturali pu
gnauit Tulit ei p̄gas vīrides populeas, q̄s
līz straceas vocat 7 amygdalīas 7 platani
nas q̄s p loca discorticās vartū p̄gaz fecē co
lorē Forte tres erāt canales 7 tres p̄gas tan
tū eiusdē lōgitudis cū canalibz tantū, cuiqz ca
nali suā vīrgā iponēs, Forte plures erāt i ca
nali p̄ge, Observabat g iacob tps in q̄ pe
cora ascēdebant, 7 in seruore dicit cū ad potā
dū auida p̄gerēt i ipa auiditate potādi facie
bat oues 7 capras ascēdi, vt tales fet^o p̄cipēt
q̄les ūbras arterū 7 hircoz sup se ascēdētūz,
in aq̄z speclo videbāt, Ex p̄g, em ibi positū
vari^o erat vmbraz color, Ne autē oēs fet^o di
uersicolores fierēt et dep̄hēderēt dol^o, sic fet^o
perauit iacob P̄io tpe cū ascēdebant oues,
qz verni fet^o meliores sūt ponebat p̄gas vt i
cōspectu eaz p̄cipent, In serotina em admīss
sura, i. ea qz fiebat in extremitate veris, dete
riores sūt fet^o, qz i tard appetētibz costū mīn^o
vīgz natura, 7 iō tūc nī apponebat p̄gas, 7 ita
qz serotina erāt facta sunt laban, 7 qz p̄mī tps
iacob, Vcl forte serotina admīssura dicta ē
in autumno, qz natura ouū mefopotamīe z
italie eadē esse tradit, vt bis in anno pariant
Vñ poeta, Bis grauid e fetu, Qd aut dicit